

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2012. évi november hó 30. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság a sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt **avádlott** ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 9.B.16/2011/72. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja a 2012. évi május hó 30. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Figyelmezteti **magánfél1** és **magánfél2** magánfeleket, hogy a zár alá vételt fel kell oldani, ha a megállapított teljesítési határidő lejártától számított 30 napon belül nem kérnek végrehajtást.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlottfelmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott és védője a másodfokú eljárásban tárgyalás kitűzését és bizonyítás elrendelését, ennek keretében a vádlott ismételt kihallgatását, **tanú1**, **tanú2** és **tanú3** tanúkenti kihallgatását, a Központi Nyomozó Főügyészség megkeresését, igazságügyi írásszakértő kirendelését, videofelvételek megtekintését, a vádlott telefonos híváslistáinak, többek között sms forgalmazásának beszerzését indítványozták. Ezek elutasítását követően pedig elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, másodsorban a vádlott felmentését, harmadsorban a kiszabott büntetés enyhítését kérték.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében - a Be.349.§ (2) bekezdésének korlátai között - a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Nem volt tárgya tehát a másodfokú eljárásnak az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott felmentő rendelkezése.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

A vádlottal szemben a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságon sikkasztás büntette miatt 90/2011. szám alatt indult büntetőügyben az eljárást a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztálya a 2012. július 24-én kelt 1800-90/104/2011.bű. számú határozatával megszüntette. A határozat ellen bejelentett panaszt a Vas Megyei Főügyészség B.1229/2011/24. számú határozatával 2012. szeptember 3-án utasította el *(a másodfokú bírósági iratok 8. sorszáma alatt csatolt határozatok).*

A vádlott a terhére megállapított valamennyi cselekményével összesen 130.788.925 forint kárt okozott, amelyből 2 millió forint térült meg.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlott védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával, a szükséges körben folytatta le. Ennek során beszerezte és megvizsgálta azokat a bizonyítékokat, amelyek a jogi jelentőséggel bíró tények felderítése szempontjából szükségesek voltak. Ezek részletes, a logika szabályainak is megfelelő, magas színvonalú értékelésével adott számot ténymegállapításairól, köztük a vádlotti védekezés elvetésének okairól.

Az indokolás fent említett kimerítő részletességére figyelemmel a másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság ítéletében szereplő teljes érvelés megismételése nélkül - mindössze a legfontosabb indokok kiemelésére szorítkozhat.

Az I. vádpontban írt cselekmény vonatkozásában az ügyvédi letétről készült szerződések tartalma a vádlott védekezésével a másodfokú bíróság megítélése szerint sem volt összeegyeztethető. Az egyébként is a bizalomra épülő ügyvédi megbízási jogviszonynak is leginkább bizalmi jellegű intézménye az ügyvédi letét, melyhez éppen ezért azonnali és feltétlen visszafizetési kötelezettség, fokozott fegyelmi felelősség kapcsolódik. Éppen ezért nem adható logikus és életszerű magyarázat arra, hogy a vádlott - védekezése szerint - akár jogszerű, akár jogellenes kifizetések teljesítésére átvett pénzek ügyvédi letétkénti kezelésére, ennek dokumentálására hogyan vállalkozhatott. Törvénybe ütköző kifizetés esetén - a folyamat dokumentáltsága, ellenőrizhetősége folytán - ez a pénzt átadó fél elemi érdekeivel is szemben állt volna.

Hangsúlyozni szükséges, hogy a vádlott védekezése nem csak az általa kiállított dokumentumokkal állt szemben, az ellentmondott az ügyvédi letétre vonatkozó jogi szabályozásnak is. Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 30.§ (3)

bekezdésének a letétkezelés szabályairól szóló rendelkezése szerint az ügyvéd az átvett készpénzt kizárólag letétként kezelheti, azt nem hasznosíthatja, és nem fogadhat el olyan megbízást, amely a letét felhasználására hatalmazza fel.

A szóban forgó ügyben őrzési letétbe helyezés történt, amellyel kapcsolatban az említett ügyvédi törvény végrehajtására kiadott 4/1999. (III. 1.) MüK Szabályzat is részletes, az ügyvédekről szóló törvénnyel mindenben összhangban álló szabályokat tartalmaz. A szabályzat 1.1.5. pontja szerint az őrzési letét az ügyvéd által azzal a rendeltetéssel átvett pénz, hogy az az írásban előzetesen megállapított feltételek bekövetkezésekor a letevőnek fizetendő vissza. Az ügyvéd letétet csak az ügyvédi tevékenysége során vállalt megbízáshoz kapcsolódóan és azzal összefüggésben őrizhet, annak időleges hasznosítását a letevő hozzájárulásával sem végezheti. Az 1.2. pont értelmében az ügyvédi letét nem kapcsolódhat az ügyfél vagy más által végzett hitelezési vagy befektetési szolgáltatáshoz. Végül a 2.2. pontban szereplő rendelkezés szerint az ügyvéd letétet csak a letét céljának megfelelő rendeltetéssel vehet át, tilos minden olyan megállapodás, amely az ügyvédet a letét hasznosítására vagy egyéb gazdasági felhasználásra hatalmazza fel.

Az ismertetett rendelkezések alapján is állítható, hogy vádlott védekezése az ügyvédi letét jogintézményének lényegével teljesen összeegyeztethetetlen volt. A vádlott még abban az esetben sem használhatta volna fel a letétként átvett pénzt, amennyiben erre szóban a letevő utasította volna. Ezen túlmenően a pénz felhasználásra ésszerű magyarázattal sem tudott szolgálni.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a vádlott a vád tárgyává tett összeg egyharmadának elsikkasztását a nyomozás során elismerte. Vallomásának később történt megváltoztatására elfogadható magyarázatot adni nem tudott. Az ügyvéd foglalkozású és a büntetőeljárás terén nyilvánvaló jártassággal rendelkező vádlottnak tisztában kellett lennie megtett vallomása jogi jelentőségével, a kellő indok nélküli módosítás szavahihetőségét számottevően befolyásoló hatásával, ennek következményeivel.

Az elsőfokú bíróság által beszerzett egyéb bizonyítékok sem támasztották alá a vádlott védekezését. Így **tanú4** vallomásában határozottan és következetesen tagadta, hogy színlelt szerződést kötött volna a vádlottal, akinek joga lett volna a sértett akár szóbeli, akár írásbeli engedélye alapján a pénzeszközök felhasználására.

A sértett vallomását több vonatkozásban megerősítette **tanú5** előadása, aki kizárta, hogy a vádlottnak ilyen nagyságrendű kiadásai lettek volna a pályázattal összefüggésben. Hangsúlyozta azt is, hogy kizárólag számlákkal igazolt kiadások lettek volna elfogadhatóak. Határozott vallomása szerint jelenlétében **tanú4** nem engedélyezte a vádlott számára a letéti pénzek felhasználását; ellenkezőleg, előtte is megerősítette az azok elköltésére adott felhatalmazás hiányát. Amennyiben a vádlott indokoltan és jogszerűen, a sértett utasításainak, akaratának megfelelően

költötte volna el a nála letett készpénzt, akkor válaszleveleiben is erre hivatkozott volna, nem pedig a visszafizetés ígéretével igyekezett volna megnyugtatni ügyfelét. Hangsúlyozni szükséges, hogy a 3. vádpontban szereplő ügyvédi iroda által rendelkezésre bocsátott ügyvédi letét jogtalan eltulajdonítása alapján is arra lehetett következtetni, hogy a vádlott az ilyen jogcímen hozzá került pénzeszközöket teljes gátlástalansággal kezelte, és fenntartás nélkül fordította akár saját céljaira.

Az elsőfokú bíróság a fenti kérdések részletes vizsgálatát követően a vádlott védekezésével szemben megalapozott következtetésekre jutott, az ezzel kapcsolatban kifejtett érvelésével a másodfokú bíróság is mindenben egyetértett.

A 2. és 3. vádpontokkal összefüggésben a vádlott önmagában is zavaros és életszerűtlen vallomását a beszerzett bizonyítékok egyike sem támasztotta alá, azok azt kifejezetten cáfolták. Védekezését azért sem lehetett elfogadni, mert jogilag is kivitelezhetetlen az ingatlan fedezetként való felajánlása úgy, hogy annak bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásban ne jelenjen meg.

Az eljárás során véleményt adó írásszakértő a valótlan tartalmú okiratok sértettektől történő származását kategorikusan kizárta. A három sértett, **sértett1**, **sértett2**, valamint **sértett3** következetesen, határozottan, egymással egybehangzóan nyilatkozott a vádlottnak adott meghatalmazás hiányáról. Ezt mindenben megerősítette **tanú5** vallomása is, akitől **sértett1** a meghatalmazások „létezéséről” tudomást szerzett, azonnal kifejezésre juttatta értetlenségét, majd maga győződött meg az ingatlan-nyilvántartásban a közlés valóságáról.

A kihallgatott tanúk - **tanú6**, **tanú5**, **tanú7**, **tanú8**, valamint **tanú9** - egyike sem állított a sértettek előadásával szemben a vádlott védekezését alátámasztó tényt. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen vetette el a vádlott vallomását, és nem tévedett, amikor ténymegállapításai alapjául az okiratokkal, írásszakértői véleménnyel, valamint személyi bizonyítékokkal alátámasztott sértetti vallomásokat fogadta el.

A 4. vádpontban írt cselekmény vonatkozásában a rendelkezésre álló bizonyítékok, így **sértett4**, **tanú10** tanú vallomása, valamint az okiratok tartalma alapján - a vádlott és a sértett közötti levelezés, közjegyzői okirat - az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádlott a kollégája által részére átutalt pénzüsszeget saját céljaira használta fel. A vádlottnak a letétek beazonosíthatóságának hiányára utaló védekezése jogilag is értelmezhetetlen volt. Az ügyvédi letét esetében ugyanis beazonosítás nélkül is a vádlottat az a kötelezettség terhelte, hogy lejáratkor a pénzüsszeget a jogosultak számára utalja ki. Ezen kötelezettségének pedig a meghosszabbított határidőn belül sem tudott eleget tenni.

Az elsőfokú bíróság az 5., 6. és 7. vádpontokban írt cselekményekkel kapcsolatban is lefolytatta a szükséges bizonyítást. A beszerzett bizonyítékokat értékelve megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott védekezésével szemben a tényállás az okiratok tartalma, **tanú11** és **tanú12**, **magánfél1** és **magánfél2** tanúk vallomása, **sértett5** és a vádlott közötti sms üzenetek tartalma

alapján állapítható meg. A vádlott ezekben az esetekben sem tudta az említett meggyőző bizonyítékokkal szemben azt a védekezését hitelt érdemlően alátámasztani, hogy kölcsön-, illetve letéti szerződésekkel leplezett uzsora, valamint befektetési szerződéseket kötött volna a sértettekkel.

Az elsőfokú bíróság igen részletes, meggyőző érveléssel indokolta meg a vádlott és a védő által előterjesztett bizonyítási indítványok elutasítását is. Ezekkel az érvekkel a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett.

A vádlott vallomástételi jogának korlátozására hivatkozott. A másodfokú bíróság álláspontja szerint e jog megsértésére, illetve korlátozására utaló adat az eljárás során nem merült fel; a vádlottnak mind a nyomozás során, mind a bíróság előtt lehetősége volt az általa fontosnak tartott tények szóbeli, illetve írásbeli előterjesztésére. Védekezési taktikájának részét képezte, hogy vallomástételi jogával az elsőfokú eljárásban korlátozottan élt. Erre az eljárási törvény rendelkezései szerint lehetősége volt, azonban ennek következményeit is neki kell viselnie. A másodfokú bírósági eljárásban a vádlottat a vallomástétel már nem illeti meg alanyi jogon. Bizonyítás felvételére csak az elsőfokú ítélet megalapozatlansága esetében kerülhet sor. Ennek hiányában a vádlott ismételt kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványa sem volt teljesíthető.

A Központi Nyomozó Főügyészség megkeresésére irányuló bizonyítási indítványt már az elsőfokú bíróság meggyőző érveléssel utasította el, ennek a másodfokú eljárásban való megismétlése nyilvánvalóan alaptalan. Ezzel összefüggésben azt is szükséges hangsúlyozni, hogy már az elsőfokú eljárásban rendelkezésre állt a vádlottnak a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság előtt gyanúsítottként tett vallomásáról felvett okirat, továbbá a Központi Nyomozó Főügyészségen meghallgatásáról készült jegyzőkönyv egy részlete. Az ítélet meghozatalára tehát ezek ismeretében került sor.

Az utóbb említett indítvány teljesítése azért is szükségtelen volt, mert a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából az átvett pénzüsszegek felhasználásának célja jelentőséggel nem bír. A vádlott jogi felelőssége azon alapul, hogy az ügyvédi letétként megőrzésre átvett pénzekkel nem számolt el, illetve a kölcsönként felvett összegeket a bűncselekmény egyéb tényállási elemeit is megvalósítva nem fizette vissza. Amennyiben a pénzek jogellenes felhasználásával a vádlott másokkal együtt további bűncselekményeket követett el, azt a Központi Nyomozó Főügyészségen indított eljárás során kell felderíteni, bizonyítani, az érintetteket felelősségre vonni.

A további, így a tanúkra vonatkozó indítványok esetében a vádlott nem jelölte meg, hogy milyen konkrét körülmény alátámasztására tartotta indokoltnak meghallgatásukat. Új írásszakértő kirendelését a másodfokú bíróság szükségtelennek tartotta, mivel az eljárás nyomozati szakaszában beszerzett szakértői vélemény megállapításai meggyőzőek voltak, valamennyi, a vádlott védekezésével szemben álló bizonyítékkal összhangba hozhatók voltak.

A híváslisták és sms üzenetek beszerzésére irányuló kérelem a híváslisták jogszabály által előírt megőrzési határidejének letelte miatt teljesíthetetlen.

A kifejtettekre, valamint a tényállás felderítettségére, megalapozottságára is figyelemmel a másodfokú bíróság az esetenként megismételt bizonyítási indítványok teljesítését nem tartotta szükségesnek, ezért azokat elutasította. Hasonló érvek miatt alaptalannak találta a felderítetlenségre alapított hatályon kívül helyezésre vonatkozó indítványokat is.

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett avádott büntetőjogi felelősségére, és valamennyi cselekményének minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Az elsőfokú bíróság helyes jogi okfejtéssel állapította meg a magánokirat-hamisítás rendbeliségét. Helyesen utalt a közokirat-hamisítás büntette kísérletének megvalósulására is. Az ítélezési gyakorlat szerint utóbbi bűncselekmény kísérlete állapítható meg, ha a terhelt - tulajdonjoga bejegyzése céljából - az ingatlan-nyilvántartást vezető földhivatalhoz valótlán tartalmú adásvételi szerződést nyújt be, és ennek alapján széljegy feltüntetésére kerül sor (BH 2004.310. számú jogeset).

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket helyesen és hiánytalanul vette számba.

Elmulasztotta azonban a vádlottal szemben irányadó büntetési tételkeret meghatározását, amely a Btk.85.§ (3) bekezdésére figyelemmel öttől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés. A törvényi minimumhoz közel eső tartamban kiszabott szabadságvesztés mind generál-, mind speciálpreventív szempontból szükséges a Btk.37.§-ában írt büntetési célok eléréséhez. Ezért ennek lényeges enyhítésére a másodfokú bíróság a bűncselekmények jellege, tárgyi súlya, az okozott és meg nem térült százmillió forintot meghaladó kárérték miatt törvényes lehetőséget nem látott.

A polgári jogi igényt elbíráló elsőfokú rendelkezések indokait annyiban kellett kiegészíteni, hogy a vádlott a kár megtérítésére a Ptk.339.§ (1) bekezdése, míg kamat fizetésére a Ptk.309.§ (1) bekezdése alapján köteles. A le nem rótt illeték viselése a 6/1986. IM rendelet 13.§ (2) bekezdésén alapul. Ezeket a jogszabályhelyeket az elsőfokú bíróság nem hívta fel ítéletében, ezért azokat a másodfokú bíróság pótolta.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - mivel annak egyéb rendelkezései is törvényesek voltak - helyes indokaira figyelemmel a

Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy figyelmeztette a Be.159.§ (6) bekezdésének d) pontja alapján **magánfél1** és **magánfél2** magánfeleket a zár alá vétel feloldásának következményére.

P é c s, 2012. november 30.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr.Túri Tamás s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 9.B.16/2011/72. számú ítélete a Pécsi Ítélőtábla Bf.II.294/2012/9. számú végzése folytán a 2012. évi november hó 30. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke